



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentaria Ac Disputationes In Primam Partem Divi Thomæ

Suárez, Francisco

Moguntiaë, 1620 [erschienen] 1621

Cap. 3. Sit ne gloria, & perseuerantia prædestinationis effectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84432)

dare effectus illi fini consentaneos ex sua mera voluntate, sine ordine ad meritum Christi. Imo in Angelis ita de facto accidisse multi opinantur. Et de Adamo verius existimo, primam gratiam, quam in statu innocentiae habuit, fuisse effectum praedestinationis eius, cum tamen de illa cōtrouersum sit, an fuerit ex meritis Christi. At loquendo de facto probabilius credimus omnem effectum praedestinationis, tam in Angelis, quam in hominibus esse effectum meritum Christi, vel ut redemptoris quoad effectus reparationis, qui hominibus lapsis conferuntur, vel ut capitis, & vniuersalis iustitiae fontis, quoad omnes, ut supra tactum est, & latius in primo tom. 3. p. est probatum. Igitur de facto recte dicitur, ad effectum praedestinationis necessarium esse, ut sit aliquo modo gratia Christi, seu ex illa.

7. *Conclusio.* Tercio dicendum est, Non omnes effectus gratiae, seu providentiae supernaturalis esse effectus praedestinationis, sed oportet, ut ex intentione efficaci perducendi talem hominem ad vitam aeternam conferatur. Itaque haec est prima differentia inter gratiam, seu vocationem collatam praedestinato, & reprobo, quod respectu reprobi non datur ex intentione efficaci salutis eius: in praedestinato vero inde habet originem. Hoc significat August. quoties differentiam constituit inter vocationes, quarum vna nascitur ex proposito Dei, & non alia, nam per Dei propositum dictam intentionem intelligit, ut lib. 1. ostendimus. Ratio vero est, quia primum fundamentum totius praedestinationis est illa intentio, ut supra vidimus: ergo necesse est, ut omnes effectus praedestinationis ab illa proficiantur. Item hac ratione dicunt Theologi, finem, licet sit vltimus in executione, debere esse in intentione primum, quia intentio finis est radix totius providentiae, quae ad consequentiam talis finis ordinatur: ergo effectus illius providentiae necessario esse debent effectus illius intentionis. Haec autem providentia in negotio salutis electorum est praedestinatio: & effectus huius providentiae sunt illi, per quos talis intentio executioni mandatur: ergo necesse est, ut effectus praedestinationis supponant illam intentionem, & ab illa procedant.

8. *Generalia media, & beneficia, & gratia causa, quae communia sunt praedestinationi, & reprobis.* Vnde obiter intelligitur, generalis media, beneficia, & causas gratiae, quae communia sunt praedestinationi, & reprobis, ut sic non esse praedestinationis effectus. Huiusmodi sunt Christi Incarnatio, Passio, Sacramentorum institutio, & similia. Ratio est, quia haec non sunt peculiariter ordinata ex intentione efficaci saluandi praedestinos, sed ex generali providentia gratiae, & antecedenti voluntate saluandi omnes. Secus vero est de particulari applicatione horum mediolorum, cum peculiari vtilitate, & actuali efficacia ad comparandam vltimam salutem: talis enim applicatio ex peculiari intentione efficaci dandi gloriam procedit, & ideo est praedestinationis effectus.

9. *Vltimo dicendum est, de ratione, ac necessitate effectus praedestinationis esse, ut cum effectu conferat aliquo modo ad aeternam salutem consequendam.* Vltimo dicendum est, de ratione, ac necessitate effectus praedestinationis esse, ut cum effectu conferat aliquo modo ad aeternam salutem consequendam. Nam si collatio gratiae non attingat vsque ad consequentiam gloriae, non effectus praedestinationis propriae, & perfectae, de qua nunc agimus, ut in reprobis videre licet, qui veram iustitiam interdum consequuntur, ut definit Concilium Tridentinum sessione 6. Non est autem necesse, ut ipsamet praedestinationis effectus in gloria perpetuo maneat: alias tantum habitus gratiae, qui cum illa in hac vita infunduntur, essent effectus praedestinationis: quia in hac vita vix dantur alia dona gratiae, quae in beatitudine perpetuo durēt: illud autem est plane falsum, ut videbimus. Satis ergo est quod beneficium gratiae cum effectu conferat ad gloriam obtinendam, siue immediate, ut donum perseverantiae & gratia finalis, siue mediate, quatenus vnus effectus gratiae est

medium ad alium, & sic consequenter vsq; ad obtinendam gratiam, quae peruenit vsque ad statum gloriae. Sic vocatio efficax, v. g. in se quidem non durat perpetuo: tamen quia confert ad effectum perpetuum, est effectus praedestinationis. Si autem praedestinato daretur aliquod auxilium gratiae, quod de facto nullam haberet efficaciam, nec fructum in ordine ad gloriam propter resistantiam liberae voluntatis, ille non esset effectus praedestinationis, sed communis providentiae gratiae, ut est in reprobo.

Dices. Fieri potest, ut hoc ipsum auxilium detur praedestinato ex speciali Dei providentia, & intentione: ergo esse non potest ex praedestinatione. Respondet, si Deus non daret haec auxilia cum certa praesentia de efficacia, seu effectu eorum, id quidem fieri posse: nam tum oporteret, ita Deum applicare vnum medium ad consequendum finem intentum, ut si illud non succederet, adderetur aliud. In nostra vero sententia id locum non habet, quia Deus in praedestinatione sua ex intentione absoluta finis applicat media certa, & infallibilia, quae habet in sua praesentia conditionata: ergo quando media talia non sunt, non procedunt ex illa intentione, ideoque non sunt praedestinationis effectus. Hoc autem intelligendum est, quando medium omnino frustratur omnino effectu, qui efficaciter ad gloriae consequentiam conferat: nam si non omnino frustratur, dum modo aut virtus eius in alio maneat, aut sit aequalis ratio, vel moralis occasio alterius gratiae producentis hominem cum effectu ad vitam aeternam, id satis est, ut sit praedestinationis effectus. Quae omnia descendendo ad particulares effectus clara fient.

10. *Obiectio. Reijciuntur.*

CAPVT III.

Sine gloria, & perseverantia praedestinatio- nis effectus.

Incipimus ab effectu gloriae, quia licet sit vltimus in executione, est tamen intentione primus, & dignitate excellentior: coniungimusque cum illo perseverantiam, quia haec duo, ita inter se coniuncta sunt, ut distingi non possint. Durandus ergo in 14. quaestione 2. num. 10. existimavit gloriam, & beatitudinem non esse praedestinationis effectum. Ratio est, quia praedestinatio est tantum de medijs, non de fine: gloria autem est finis, non medium praedestinationis. Vnde sicut hac ratione creditur (ut supra retuli) beatitudinem, seu gloriam non comprehendit sub obiecto, seu materia, circa quam versetur praedestinatio, ita in praesenti ob eandem causam excludit beatitudinem ab effectibus praedestinationis.

Effectus gloriae est vltimus in executione, primus in intentione.

Dicendum vero est primo. Gloriam essentialem, & consequenter bona omnia, quae ad illam consequuntur in aeterna vita esse effectus praedestinationis. Haec assertio est Diui Thomae dicta quaestione 23. articulo 2. & 8. & communis Theologorum in 1. distinctione 40. & 41. Fundamentum eius primo sumitur ex verbis Pauli ad Romanos octavo. Quos praedestinavit, hos & glorificavit. Quae sola lectio retenta est in vulgata latina nuper edita auctoritate Pontificia: nam alia lectio habebat, Magnificavit. Et ideo aliqui exposuerunt illum locum non de gloria beatitudinis, sed de claritate quadam per famam, & bonum nomen. Sic enim orabat Christus, Clarifica me Pater. Ioann. 17. Et verbum Graecum vtrique loco respon- dens est idem. Sed est explicatio contra Patres, & contra intentionem Pauli, tum quia loquitur de gloria, quae est per se debita iustificationi, estque maxime intenta per praedestinationem: illa vero accidentalis gloria, & extrinseca, vel per se non spectat ad ordinem praedestinationis, quia & potest esse in reprobis, & potest non esse in aliquibus praedestinat: vel si sumatur, ut pertinet ad accidentalem gloriam

Assertio a- ssumitur. D. Thomae 1. d. 23. articulo 2. & 8. & communis Theologorum in 1. d. 40. & 41. Fundamentum eius primo sumitur ex verbis Pauli ad Romanos octavo. Quos praedestinavit, hos & glorificavit. Quae sola lectio retenta est in vulgata latina nuper edita auctoritate Pontificia: nam alia lectio habebat, Magnificavit. Et ideo aliqui exposuerunt illum locum non de gloria beatitudinis, sed de claritate quadam per famam, & bonum nomen. Sic enim orabat Christus, Clarifica me Pater. Ioann. 17. Et verbum Graecum vtrique loco respon- dens est idem. Sed est explicatio contra Patres, & contra intentionem Pauli, tum quia loquitur de gloria, quae est per se debita iustificationi, estque maxime intenta per praedestinationem: illa vero accidentalis gloria, & extrinseca, vel per se non spectat ad ordinem praedestinationis, quia & potest esse in reprobis, & potest non esse in aliquibus praedestinat: vel si sumatur, ut pertinet ad accidentalem gloriam

gloriam beatitudinis, supponit gloriam essentialem, & ex illa nascitur: & ideo si accidentalis gloria est effectus prædestinationis, multo magis essentialis.

3. Alij vero exposuerunt hunc locum de augmento gratiæ, & virtutum, & adoptione diuina, quia Græci, vt Chrysostr. in homilia 15. Theophylactus, Oecumenius, & Theodolus in expositione illius Epistolæ, quæ habetur tom. 1. Bibliothecæ Sanctorum, ita exponunt, *Magnificauit per charismata & dona, & per adoptionem.* Nullus tamen ex his Patribus excludit glorificationem: imo cum de adoptione loquuntur, intelligere videntur adoptionem perfectam, quæ est per gratiam consummatam. De qua Paulus eodem loco ait: *Intra nos gemimus, adoptionem filiorum Dei expectantes.* Nam adoptio inchoata (vt sic dicam) per iustificationem fit, & iam fuerat à Paulo nominata. Et ideo

Anselm.
D. Thomas.

August.

Fulgent.
Caiet.
Adamus.
Rom. 8.

1. Cor. 2.

Anselmus, & Diuus Thomas expresse coniungunt vtrumque, scilicet augmentum virtutum, cum perseverantia vsque ad glorificationem. Et specialiter de beatitudine exposuit Augustinus libr. primo de prædestinatione. Sanctorum capite 17. & sermone 17. de verbis Apostol. & Fulgentius libro primo ad Monimum, capite 8. & 11. & sequuntur Caietan. Adamus, & ceteri expositores. Denique consonant alia verba eiusdem Pauli statim capite 9. vbi prædestinatos vocat: *Vasa, quæ Deus preparauit in gloriam.* De qua 1. Corinth. 2. dixit. *Oculus non vidit, & c. quæ preparauit Deus diligentibus se.*

4. Ratio vero est, quia in omni consultatione consequutio ipsius finis est vltimus effectus, & maxime intentus per totum progressum, seu executionem mediourum electorum: ita vero se habet in præscientia gloria ipsa. Quod exemplo facile ostendi potest in homine intendente, & querente sanitatem: nam ipsa sanitas est potissimus effectus illius inquisitionis. Item quia gloria est effectus gratiæ, & meritum, & hæc proficiscuntur ex prædestinatione, vt statim dicemus, ergo & ipsa gloria. Vnde quamuis Durandus negauerit gloriam contineri in obiecto prædestinationis, quia prædestinationem ponit in sola prouidentia mediourum: tamen negare non debuit esse effectum, quia licet prouidentia sit de medijs, tamen hæc ipsa media operantur consequutionem finis: ergo inde necessario fit, vt talis prouidentia sit causa consequutionis ipsius finis: sicut ars medici est causa sanitatis applicando media ad illam: etiamli intentionem sanitatis non faciat, sed supponat. Eo vel maxime, quod supra ostensum est, glorificationem cadere sub obiectum, & materiam prædestinationis.

5. *Assertio.*

Secundo dicendum est, gratiam finalem, vt finalis est, esse prædestinationis effectum. Hæc assertio sequitur ex præcedenti, nam gloria est gratia consummata, vt autem gratia consummetur, necesse est, vt vsque ad finem vitæ præsentis duret, quod est esse gratiam finalem: ergo sicut ex prædestinatione nascitur gloria, ita etiam nascitur, quod gratia huius vitæ vsque ad finem eius duret, quod est finalem esse. Potestque hoc confirmari ex Paulo ad Ephes. 1. dicente, *Elegit nos in ipso, vt essemus sancti, & immaculati in conspectu eius in charitate.* Sumus enim sancti, & immaculati in conspectu Dei per gratiam, quæ tunc maxime incipit habere statum illum, & perfectionem, quando finalis est: hoc autem habet in termino vitæ præsentis, quod est initium futuræ. Nam quamdiu hæc vita durat, non omnino facit nos gratia immaculatos in conspectu Dei. Denique gratia finalis, vt sic est beneficium gratiæ, & prouidentia supernaturalis, & non est commune reprobis, sed proprium prædestinatorum, multumque confert, immo, & necessarium est ad æternam vitam consequendam efficaciter: ergo confertur hoc beneficium prædestinato virtute, & beneficio illius dilectionis, quæ Deus illum ad beatitudinem prælegit, est ergo

Ephes. 1.

prædestinationis effectus. Solent vero contra assertionem hanc referri Gab. & Ocham, quia prædestinationem ponunt in sola voluntate efficaci dandi gloriam, & ideo nullum alium cognoscunt prædestinationis effectum, præter beatitudinem. Sed illa sententia plane est falsa, vt in sequentibus videbimus. Et fortasse in hoc puncto non est contraria, quia (vt dicebam) sub gloria gratiæ finalis necessario comprehendendi debet, nam in fine consummatur.

Dico tertio, Perseuerantiæ donum esse vnum ex potissimis prædestinationis effectibus. Hæc assertio sequitur etiam ex præcedentibus, eamque potissimum intendit Augustinus in libris de Prædest. Sanct. & de Bono perseuer. & de Corrupt. & gratia cap. 12. & 13. Eandemque supponunt Prosper. & Hilarius in dictis Epistolis. Et ratio est, quia hoc est supernaturale medium, & profus efficacius ad consequendam æternam gloriam: nam (vt Augustinus ait) per illud non solum datur posse perseverare, sicut datum fuit Adamo, sed datur perseverare: qui autem perseverauerit vsque in finem, hic saluus erit. Addo etiam esse medium necessarium, sine quo nullus saluatur, vt sumitur ex Concilio Tridentino, sess. 6. ca. 13. & canon. 22. Ergo huic dono conueniunt maxime omnes conditiones necessariæ ad effectum prædestinationis. Et confirmatur, quia donum hoc ultra gratiam sanctificantem consistit in specialibus auxilijs gratiæ internis, & externis, quibus Deus custodit, & dirigit electum, vt non declinet à via salutis, saltem finaliter: sed ostensum est, gratiam finalem esse effectum prædestinationis, & infra ostendemus hæc auxilia esse effectus prædestinationis: ergo.

Dices, hæc assertionem solum habere locum in adultis: nam infantes, cum nec moraliter operari possint, nec peccare, non videntur capaces similibus auxiliorum, nec dono perseverantiæ indigere. Respondendo, iuxta caput eorum etiam hoc illis accommodari, quia rationem perseverantiæ in eis habet ipsa mors in gratia, iuxta illud: *Raptus est, ne malitia mutaret intellectum eius.* Nam illa etiam procedit ex illo amore, quo Deus huiusmodi personas dilexit ad talem beatitudinis gradum, & non fit circa illas sine speciali Dei cura, & prouidentia; & ideo ad effectum prædestinationis earum pertinet.

CAPVT IV.

An prima iustificatio, omnisque gratia habitualis, quæ in hac vita datur prædestinato, sit effectus prædestinationis eius.

Qui prædestinationem ponunt in sola voluntate efficaci dandi gloriam, absolute negant, iustificationem esse prædestinationis effectum. Sic necesse est sentire omnes, qui putant iustificationem, & gratiam futuram supponi præuisam ante prædestinationem, vt de Gabriele, Ocham, Maiore, & alijs supra retulimus. Hæc vero sententia & falso nititur fundamento, vt supra probatum est, & generaliter defendi non potest. Nam Paulus ad Rom. 8. expresse ponit iustificationem inter effectus prædestinationis, dicens: *Quos prædestinavit, hos & iustificauit.* Et Augustinus de Prædest. Sanct. c. 10. & de Bono perseuer. cap. 14. gratiam dicit esse prædestinationis effectum: quod maxime intelligit de sanctificante gratia.

Vt ergo quid certum videatur, quid vero possit in controuersiam vocari, apertius conflet, distinguamus duplicem iustificationem prædestinatorum. Vna dicitur potest stabilis, & firma, iuxta phrasim Pauli, quia semel facta nunquam amplius amittitur: alia temporalis vocari potest, iuxta modum loquendi Augustini, quia pro aliquo tempore durat eius effectus, sed tandem amittitur. Prior necessaria est in